



جهانی کردن فرهنگ اربعین در تمدن نوین اسلامی

استاد حوزه و دانشگاه ضمن تبیین رابطه اربعین و تمدن‌نوین اسلامی، گفت: می‌خواهیم در تمدن جدید اسلامی فرهنگی که در زیارت اربعین است جهانی شود.

استاد حوزه و دانشگاه ضمن تبیین رابطه اربعین و تمدن نوین اسلامی، گفت: می‌خواهیم در تمدن جدید اسلامی فرهنگی که در زیارت اربعین است جهانی شود.

جهانی کردن فرهنگ اربعین در تمدن نوین اسلامی به گزارش خبرنگار ایکننا، حسن رحیم‌پور ازغدی، استاد حوزه و دانشگاه در دومین همایش بین‌المللی معرفت و رسالت حسینی که با عنوان اربعین و تمدن نوین اسلامی امروز شنبه ششم خرداد ماه در دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد، به تبیین معنادار بودن یا نبودن عنوان این نشست یعنی «اربعین و تمدن نوین اسلامی» پرداخت و گفت: هم در دانشگاه‌های ایران و عراق و هم غیر این دانشگاه‌ها تحت تأثیر نگاه غرب به دین این عنوان را از چند جهت فاقد معنا می‌دانند.

وی ادامه داد: جریان‌هایی که ارتباطی بین تمدن و دین قائل نیستند و تمدن اسلامی از نظر آنها معنا ندارد و معتقد هستند اسلام یک دین است که مربوط به رابطه انسان با خداوند است و ربطی به تمدن ندارد، چنین باوری دارند. دومین مسئله اینکه تمدن نوین اسلامی به چه معناست؟ آنها معتقدند اسلام اگر تمدنی بوده در قرن‌های قبل بوده و تمام شده و تمدن نوین اسلامی معنا ندارد و تمدن نوین، تمدنی است که با شعائر غیر دینی و گاه ضد دینی مطرح است.

رحیم‌پور اضافه کرد: از دیدگاه این جریان‌ها پایان تاریخ همین نگاه و تمدن سکولار است و بین اخلاق و اقتصاد و دین و سیاست جدایی انداخته و تمدن را اساساً و ذاتاً غیر دینی ولو نه لزوماً ضد دینی معنا می‌کنند. البته غیر دینی همان ضد دینی رقیق شده است.

می‌توانیم به نام حسین(ع) دوباره تمدن‌سازی کنیم

وی تصریح کرد: ما می‌توانیم به نام حسین(ع) در عصر جدید دوباره تمدن‌سازی کنیم. اولاً سابقه ایران و عراق نشان می‌دهد که این جامعه و منطقه تمدن‌ساز بوده و قرن‌ها مرکز تمدن، دانشمندان، کتابخانه‌ها و ... بزرگ بوده است. تاریخ ایران و عراق به جز تفاوت در زبان، یک تاریخ بوده و از هم قابل تفکیک نیست. مردم ایران اساساً شهرها و مردم عراق را بیگانه نمی‌دانند و در زندگی روزمره مردم چه خیرات و نذر باشد و چه دفن میت و ... معمولاً اسم شهرهای مقدس عراق به عنوان مرکز تشیع قرن‌ها جاری بوده است.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه تاریخ، دین، مذهب و حتی دشمنان ایران و عراقی یکی است، گفت: صدام با اینکه هشت سال به کمک استکبار جهانی تلاش کرد بین ملت ایران و عراق کینه ایجاد کند، باز معجزه امام حسین(ع) را ببینید که چگونه این دو ملت از هم تفکیک نمی‌شوند.

اتاق فکر ساخت تمدن نوین اسلامی داشته باشیم

وی ادامه داد: هم از جنبه سلبی یعنی انقلاب و براندازی ظلم پرچم در دست امام حسین(ع) بوده و هم از این پس در جهت ایجاد و تمدن‌سازی پرچم در دست حسین بن علی(ع) است. یعنی دانشگاه‌ها و حوزه‌های ایران و عراق باید یک اتاق فکر منسجم داشته باشیم و بینیم تمدن نوین اسلامی چگونه با همه ضرورت‌های معاصر قابل بازسازی است.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: ما نمی‌خواهیم به تمدن اسلامی قرن‌های قبل بازگردیم. بازگشت به اسلام به معنای بازگشت به گذشته نیست بلکه حرکت به سوی آینده با مینای و غایت اسلامی و با رهبری کامل از عقلانیت و تجربه بشری منتها با معیار توحیدی و وحیانی و با ملاک حسینی است. شاه را در ایران امام حسین(ع) سرنگون کرد، راهپیمایی اربعین و عاشورای ۴۳ سال پیش شاه را سرنگون کرد، صدام را امام حسین(ع) سرنگون کرد. اسرائیل را امام حسین(ع) در جنوب لبنان و مناطق اشغالی به شکست‌های مکرر کشاند. ارتش اشغالگر آمریکا و انگلیس را امام حسین(ع) از منطقه و عراق بیرون کرد و از این به بعد جنبه ایجاد و تمدن‌سازی با نگاه به حسین ابن علی باید باشد.

وی اولین نمونه این مسئله را در پیاده روی اربعین دانست و گفت: بزرگ ترین راهپیمایی در تاریخ بشر به نام حسین در عراق اتفاق می افتد. در شرق و غرب عالم قدیم و جدید چنین راهپیمایی به لحاظ کمی و کیفی تا امروز وجود نداشته است. این مسئله را در گینس هم ثبت کرده اند. در زیارت اربعین بیش از ۲۰ میلیون جمعیت در مدت کوتاهی بعضی از چند هزار کیلومتر راه می آیند و برعکس مسیری که اسرای کربلا با زنجیر و شلاق برده شدند، به سمت کربلا می روند تا بگویند که ما اجازه نمی دهیم نام شما شهدا و اسرای کربلا فراموش شود.

رحیم پور ادامه داد: وقتی گفته می شود اربعین و تمدن باز هم برخی مخالف هستند و معتقدند زیارت اربعین یک مناسک شخصی، معنوی و عبادی است و ثواب دارد و ربطی به تمدن ندارد. این هم نکته ای است که باید روشن شود و دانشگاه ها و حوزه های ایران و عراق باید این ارتباط را به درستی متوجه شوند. در زیارت اربعین میلیون ها آدمی که همدیگر را نمی شناسند از ۸۰ ملیت طوری کنار هم عاشقانه و برادرانه و خواهرانه هستند که گویی که سال های سال همدیگر را می شناسند، در حالی که زبان هم را هم متوجه نمی شوند.

وی اضافه کرد: در اربعین مسابقه بر سر خوردن است در حالی که در همه جای جهان رقابت بر سر خوردن است. حضرت علی(ع) فرمودن طعام، خوراک جسم است و اطعام خوراک روح. همه جا دعوا بر سر طعام است و در اربعین دعوا بر سر اطعام. در تمدن غرب و شرق همه می خواهند از هم سواری بگیرند و استثمار کنند، در مسیر زیارت اربعین مسابقه بر سر این است که چه کسی بیشتر کار کند و کمتر بخورد. مسابقه بر سر خدمت کردن است. برخی خانواده های عراقی غذایی که به زائر می دهند شاید در طول سال حتی یک بار هم خود آن غذا را نخورند. هیچ جای دنیا چنین صحنه هایی جز به معجزه امام حسین(ع) نمی بینید.

جهان شدن فرهنگ اربعین

رحیم پور با اشاره به اینکه اولین پیام زیارت اربعین به کل دنیا این است که ما به دنبال چنین جامعه و مناسباتی هستیم، گفت: ما می خواهیم در تمدن جدید اسلامی فرهنگی که در زیارت اربعین است جهانی شود. همه ملت ها در شهرها و بازار خودشان و ... طوری رفتار کنیم که در مسیر زیارت اربعین رفتار می کنیم. شبیه این حالت را در انقلاب اسلامی و دوران جنگ صدام علیه ملت ایران و عراق دیدیم.

وی ادامه داد: در مسیر پیاده روی اربعین ما معنویت، اخلاق، عشق و محبت، گذشت و فداکاری، خدمت رسانی بدون توقع و ... را می بینیم. من در پیاده روی اربعین زائر زرتشتی، مسیحی کاتولیک، پروتستان، ارتدوکس، بودایی و بت پرست و حتی هیئت کمونیستی دیده ام و از آنها پرسیدم شما برای چه اینجا آمده اید؟ شما با امام حسین(ع) چه کار دارید؟ گفتند آن چیزی که ما به دنبال آن هستیم همان چیزی است که اکنون در پیاده روی اربعین می بینیم و نمی دانستیم اسلام و حسین(ع) این آموزه ها را دارد. ما به دنبال برادری، عدالت، اخلاق، عشق، گذشت، شجاعت، نترسیدن از مرگ، خداباوری و بشردوستی هستیم و همه را در زیارت اربعین می بینیم.

حسین جان را قبول دارند اما امام حسین را نه

این استاد دانشگاه در جمع بندی این بخش از سخنان خود گفت: حالا می بینید که عنوان این سمینار معنادار می شود. اربعین فقط زیارت و مناسک شخصی نیست چون ما افرادی را داریم که تعبیر شیعه لندنی در خصوص آنها به کار می بریم که می گویند ما حسین را قبول داریم منتها به عنوان یک روح مقدس مربوط به هزار و ۴۰۰ سال پیش. حسین جان را قبول داریم اما امام حسین را قبول نداریم. حسین رهبر امروز ما نیست؛ یک امر قدسی تاریخ گذشته است و ما با همان یزید آن موقع مخالفیم و لعن می کنیم و با یزید و حمله امروز کاری نداریم. این تشیع و این حسین و این زیارت اربعین حتماً نه تمدن ساز است، نه جامعه پرداز است و ربطی به عدالت و تربیت امروز ندارد.

وی اظهار کرد: اما زیارت اربعینی که آمریکا، انگلیس و اسرائیل از آن می ترسند، اربعینی است که یک روزی ان شاء الله ملت ۲۰ میلیونی که به سمت کربلا می رود از کربلا به سمت بیت المقدس حرکت خواهد کرد و قدس و کل جهان اسلام را آزاد می کند. بنابراین همانطور که حسین(ع) امروز در یمن، لبنان، فلسطین، عراق و ایران مستکبران را شکست داد همان حسین(ع) ان شاء الله قدس و مستضعفان را آزاد خواهد کرد.

حکومت قوم لوط، فرعون، عاد و ثمود بر جهان

رحیم پور ازغدی در ادامه به تبیین خصوصیت امام حسین(ع) پرداخت که چنین تحولی ایجاد خواهد کرد و گفت: سیدالشهدا(ع) در

دعای عرفه اولاً نسبت توحیدی را بیان می کند. تمدن نوین اسلامی در کلمات حسین بن علی و در سلوک ایشان کاملاً متجلی و آشکار است. تمدن جدیدی که باید در جهان به وجود بیاید و اعمال حاکمیت الهی کند با خدا چنین رابطه ای دارد که می گوید خدایا من تو را می بینم و اینطور از تو حساب می برم، خدای فرضی و قلابی نه؛ خدای حقیقی، خدای زنده و نه خدای مرده. خدای عینی و نه خدای ذهنی. امروز می بینیم که تمدن غرب به فساد و شقاوت افتخار می کنند. ۱۲۰ نماینده کنگره آمریکا گفته اند ما همچنان باز هستیم. بقیه هم نگفته اند و بعداً می گویند. قوم لوط، قوم فرعون، عاد و ثمود دارد بر غرب و جهان حکومت می کنند.

وی اظهار کرد: همان هایی که حضرت ابراهیم(ع) را در آتش انداختند، پیامبر را آزار دادند و علی(ع) را به شهادت رسانده و امام حسین(ع) را قطعه قطعه کردند اکنون دارند در غرب حکومت می کنند و تمدن امروز غرب تداوم همان تمدن است و در این سوی نیز باید تمدن ما تداوم تمدن اسلامی باشد.

روحیم پور ازغدی در ادامه فرازهای دیگری از دعای عرفه را خواند و گفت: در این دعا آمده است که خدایا مرا از درون ثروتمند کن که تشنه ثروت و قدرت و شهرت نباشم، یک روح سیر باشم. خدایا از تو یقین می خواهم؛ ایمان خالص بدون ترس و شکی و اخلاص در عمل، هیچ هدفی جز تو نداشته باشم نه در عبادت، نه در سیاست، نه در اقتصاد و ...، خدایا چشمی می خواهم که حقیقت را ببیند، یک دین احمقانه و کور و سطحی نمی خواهم بصیرت و شعور دینی می خواهم، جسم سالم برای تمدن سازی می خواهم. اینها در ابعاد معنویت ساخت تمدن اسلامی درس هایی است که باید از امام حسین(ع) بیاموزیم.

وی صداقت، شجاعت و صراحت را درس های بعدی امام حسین(ع) برای تمدن سازی دانست و گفت: امام حسین(ع) به اصحاب خود دروغ نگفت و به همه گفتند که هر کس با من بیاید کشته خواهد شد و هر کس با من نیاید هیچ دست آوردی نخواهد داشت. گفتند ما وظیفه داریم به امر به معروف و نهی از منکر؛ در منطق حسین کشته شدن به معنی شکست نیست. اگر این آگاهی و صراحت حسینی نباشد جهان اسلام از دست کفار و مستکبران آزد نخواهد شد.

حوزه احتیاج به سید محمد باقر صدرها دارد

این استاد حوزه و دانشگاه تصریح کرد: حوزه های علمیه احتیاج به سیدمحمد باقر صدرها دارد که به لحاظ فکری مجتهد و نظریه پرداز باشند و ذهن تمدن ساز داشته باشند و به لحاظ اجتماعی و سیاسی هم آماده شهادت باشند. حوزه نجف، کربا، قم و مشهد احتیاج دارند به اینکه الگوهایی مثل شهید مطهری، شهید بهشتی و شهید محمد باقر صدر داشته باشند.

وی ادامه داد: نکته بعدی این است که باید جبهه زمان خودت را بشناسی. اینکه لعن یزید و قاتل حسین(ع) مستحب است و پاداش الهی دارد به همین معناست. در زیارت عاشورا می خوانیم آنهایی که تو را کشتند، آنهایی که به آنها کمک کردند، آنهایی که اسب این افراد را زین کردند، آنهایی که راضی بودند و ... همه جهنمی هستند؛ ولی حتی آنهایی که خبر را شنیدند و گفتند به ما مربوط نیست هم لعنت بر آنها.

این استاد دانشگاه ادامه داد: همین الان هم شیعیان و مسلمانانی داریم که می گویند ما با چیزهای دیگر کاری نداریم و فقط به زیارت اربعین می رویم. از امام حسین(ع) پرسیدند ملاک و معیار شناخت خدا چیست؟ فرمودند: معرفت، عبادت، توحید و شناخت اسلام زنده و معرکه همان روزی که تو در آن هستی. لعن قاتلان امام حسین(ع) الان خطری ندارد اما لعن ادامه دهنده مسیر همان قاتلان است که خطر دارد. باید مشخص کنی الان در کدام صف هستی؟ امام حسین با نگاه های سطحی و قشری به قرآن و دین مخالف هستند. نگاه از خوارج تا داعش؛ حالا جالب است که داعش به طالبان می گوید شما کافر هستید. اینها کسانی هستند که قرآن به دست می گیرند و می گویند همینی که هست و مفاهیم چند لایه قرآن را نمی فهمد.

باید به ذوق و زیبایی شناسی زنانه احترام گذاشت

وی با تأکید بر اینکه مسئله فقط قرائت قرآن نیست بلکه فهم قرآن مهم است، گفت: امام حسین(ع) به علمای دین در خطبه منا فرمودند که شما مقصرید. شما می ترسید از جانتان، به دنیایتان چسبیده اید و برای همین کفر و استکبار یزید بر جهان اسلام مسلط شده است. در عین حال که صحبت شجاعت، شهادت، عدالت و ... است صحبت لطافت و زیبایی شناسی هم در تمدن اسلامی جدید است که یک بُعد دیگر از حسین(ع) است. زیبایی نه خشونت. نقل شده که یاران امام حسین وارد خانه ایشان شدند و بدون توجه وارد اتاقی شدند و دیدند که اتاق زیبایی چیده شده است و بازگشتند و به امام گفتند شما اهل آخرت هستید این اتاق اشرافی نیست اما خیلی زیبا چیده شده که امام فرمودند شما وارد اتاق همسر من شده اید. ایشان دوست داشته اتاق خود را اینگونه بچیند. اشرافی نیست اما زیباست. باید به ذوق زنانه و زیبایی شناسی زنانه احترام گذاشت. اتاق من اتاقی است که در آن فقط یک حصیر است.

وی در پایان گفت: این خیلی مهم است که امام حسین(ع) را فقط در کربلا منحصر نکنید. اسلام با زیبایی مخالف نیست. دقت کنید زن نباید تابع سلیقه مرد باشد. شما این نگاه خشن وهابی ها و داعشی ها را با زنان ببینید و مقایسه کنید با نگاه امام حسین(ع) به زن و با نگاه ایشان به فقرا. نقل شده است که امام حسین(ع) از جایی عبور می کردند دیدند فقرایی کمی خرده نان بر روی پارچه ای گذاشته اند و دارند می خورند. به آنها سلام کردند و آنها امام را دعوت کردند که بر سر سفره آنها بنشینند، امام با احترام کنار آنها بر روی خاک نشست از خرده نان آنها خورد و سپس گفت من دعوت شما را قبول کردم حالا شما دعوت من را قبول کنید و به خانه من بیایید. آنها را به خانه برد، غذا به آنها اکرام کرد، لباس جدید به آنها داد و هر آنچه پول در خانه داشت به آنها داد. این سلوک حسین(ع) با فقرا است که برای تمدن جدید اسلامی باید از آن الگو گرفت.